

SAMARBETSPROTOKOLL OM BEREDSKAP MELLAN SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET OCH FINLANDS RÖDA KORS

1. Mål med protokollet och samarbetets principer

- 1.1. Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) och Finlands Röda Kors (FRK) avtalar med stöd av detta protokoll om målen och formerna för sitt samarbete vid störningar och undantagsförhållanden i samhället inom de sektorer som hör till social- och hälsovårdsministeriets ansvarsområde och om FRK:s nationella roll i förstahjälpsverksamheten och utbildningen i första hjälpen. Protokollets mål är att främja samarbetet och avtalandet om det på nationell, regional och lokal nivå tillsammans med de behöriga ansvariga myndigheterna.
- 1.2. Finlands Röda Kors (FRK) är en av finska staten erkänd offentligrättslig förening vars verksamhet grundas på lagen om Finlands Röda Kors (238/2000) och Republikens presidents förordning om Finlands Röda Kors (FRK-förordningen, 827/2017).
- 1.3. FRK är en oavhängig organisation för humanitär hjälp vars tillträde till hjälpbehövande grundar sig på tilltron till att organisationens skydds- och hjälpverksamhet i alla situationer förblir oavhängig, utgår från behov och är rent humanitär till sin karaktär. Myndigheternas skyldighet att respektera organisationens principer fastställs i 8 § i FRK-förordningen.
- 1.4. Genom samarbetet mellan SHM och FRK strävar man efter att säkerställa att de uppgifter som hör till SHM:s förvaltningsområde och verksamhetsmetoderna i anslutning till dem utvecklas samt avtalas om på förhand med respekt för de ovannämnda principerna.
- 1.5. Samarbetet omfattar en tät och regelbunden dialog och ett informationsutbyte samt delning av en lägesbild som SHM och FRK avtalar om separat.
- 1.6. När man avtalar om den humanitära verksamhet som hör till SHM:s förvaltningsområde och som stöder FRK:s myndigheter eller om övrig humanitär verksamhet ska man se till att det i arrangemanget klart och tydligt anges hur FRK stöder och/eller kompletterar myndighetsverksamheten eller genomförandet av de uppgifter som myndigheterna ansvarar för och säkerställa att FRK och dess verksamhet hålls tydligt isär från myndigheternas och de övriga offentliga maktutövarnas verksamhet och att verksamheten är förenlig med rödakorsrörelsens principer.
- 1.7. Finlands Röda Kors avtalar separat med det självstyrande området Åland om det samarbete inom SHM:s förvaltningsområde som omfattas av landskapets självstyrelse. Samarbetsprotokollet sänds för kännedom till SHM.

2. Beredskapsverksamhet

- 2.1. Syftet med samarbetet är att myndigheterna ska ha tillgång till ett tillräckligt antal verksamhetsgrupper bestående av utbildade frivilliga som behövs för hjälpuppdrag och att tillvägagångssätt för användningen av frivilliga och uppbevarat material har slagits fast.
- 2.2. För att främja de mål som ingår i protokollet utbildar och upprätthåller FRK en sådan frivilligverksamhet som behövs med tanke på hjälpberedskapen och samordnar Frivilliga räddningstjänsten och vid behov de övriga frivilliggrupper som stöder och kompletterar social- och hälsovårdsmyndigheterna.

- 2.3. SHM ser till att FRK:s beredskapsverksamhet och vid behov den övriga frivilliga beredskapsverksamheten kopplas till myndigheternas beredskapsplan och övriga beredskap.
- 2.4. FRK och SHM strävar efter att upprätthålla uppdaterad information om båda aktörernas material-, personal- och frivilligresurser och användningen av dem i social- och hälsovårdsuppgifterna i samband med störningar och undantagsförhållanden i samhället och beredskapen för dem med beaktande av ändamålsenligheten och datasäkerheten när informationen delas.
- 2.5. Vid upphandling och lagring av läkemedels- och annat material inom SHM:s förvaltningsområde för katastrof- och biståndssändamål samarbetar FRK och SHM för att materiallagren ska kunna utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt. Med anledning av detta för FRK och SHM diskussioner om beredskapssituationen minst en gång per år.
- 2.6. Läkemedelsmaterial och annat material eller personalresurser som upphandlats för FRK:s internationella biståndsverksamhet kan vid behov användas även i Finland vid kris- och undantagsförhållanden. Om detta samarbete och dessa förfaranden avtalas separat.
- 2.7. FRK har beredskap för att rekrytera fler frivilliga samt för att motta och samordna nya rekryterade och spontana frivilliga. Avtal om användning och samordning av frivilliga samt frivilligas uttryckning ingås separat tillsammans med de nationella, regionala eller lokala ansvariga myndigheterna. I regionala och lokala avtal bör även eventuella uttrycknings- och andra ersättningar fastställas.
- 2.8. FRK upprätthåller en beredskapsgrupp av psykologer och vid behov andra expertgrupper med tanke på kris- och olyckssituationer.
- 2.9. SHM underlättar för myndigheterna i sitt förvaltningsområde och för välfärdsområdena att avtala med FRK om de beredskapsuppgifter samt räddnings- och hjälpuppgifter som hör till SHM:s ansvarsområde och att säkerställa ett tillräckligt informationsutbyte om beredskap med FRK samt att bjuda in FRK till sådan verksamhet som främjar den regionala beredskapen och samordningen av beredskapen hos olika aktörer.
- 2.10. För att underlätta myndighetssamarbetet utser FRK en kontaktperson för varje samarbetsområde och beredskapscenter för social- och hälsovården.

3. Förstahjälpverksamhet

- 3.1. Enligt FRK-förordningen bedriver FRK förstahjälpverksamhet och ordnar förstahjälpstudier och bidrar genom sin verksamhet till att stärka och upprätthålla befolkningens förstahjälpberedskap.
- 3.2. FRK:s styrelse utser en sakkunniggrupp för första hjälpen och hälsoverksamhet. Sakkunniggruppen följer den nationella och internationella forskningen, de vetenskapliga bevisen och rekommendationerna om första hjälpen och har rollen som sakkunnigorgan i substansfrågor som gäller första hjälpen, första insatser, psykosocialt stöd, hälsosäkerhet och hälsofrämjande. FRK:s sakkunniggrupp för första hjälpen och hälsoverksamhet fastställer det innehåll som rekommenderas för

de nationella instruktörsutbildningarna inom första hjälpen och ger rekommendationer om kraven på grundutbildning för förstahjälpsinstruktörer.

4. Blodtjänst

- 4.1. Finlands Röda Kors Blodtjänst är en del av den nationella hälso- och sjukvårdsvårdsberedskapen och FRK:s övergripande beredskap. Enligt FRK-förordningen (827/2017) är Finlands Röda Kors Blodtjänsts uppgift att bedriva blodtjänst i Finland under normala förhållanden och undantagsförhållanden. Blodtjänsten har även andra nationellt centraliserade hälso- och sjukvårdsuppgifter som behövs under normala förhållanden och undantagsförhållanden. Vid allvarliga störningar och undantagsförhållanden stöder Blodtjänsten myndigheterna genom att delta som sakkunnig i utformningen av en nationell lägesbild för social- och hälsovården och ansvarar för att dimensionera sin verksamhet i enlighet med hälso- och sjukvårdens behov. SHM och myndigheterna inom ministeriets förvaltningsområde beslutar vid behov om hur blodprodukterna ska allokeras vid allvarliga störningar och undantagsförhållanden.

5. Säkring av humanitär hjälp vid kris- och undantagsförhållanden och sändning och mottagning av internationell hjälp

- 5.1. För att ge och ta emot internationell hjälp kan SHM och FRK med respekt för båda parter roll och ställning i internationella och nationella uppgifter samarbeta inom utbildnings- och övningsverksamhet samt dela expertis.
- 5.2. SHM och FRK samarbetar nära för att säkerställa att FRK och vid behov den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen vid kris- och undantagsförhållanden så snabbt och flexibelt som möjligt kan hämta den humanitära hjälp och personal till Finland som hör till SHM:s ansvarsområde.
- 5.3. SHM och FRK strävar efter att säkerställa att FRK:s och vid behov den internationella rödakorsrörelsens övriga aktörer har en sådan rörelse- och handlingsfrihet att de kan genomföra den humanitära verksamhet för vilken de har mandat. Målet är att säkerställa tillträde till hjälp- och skyddsbehövande samt att se till att hjälpen når fram till hjälptagarna.
- 5.4. FRK kan begära och kanalisera den internationella hjälp som behövs i enlighet med principerna för rörelsens hjälpverksamhet. Inom EU kan FRK verka inom ramen för Röda Korsets samarbetsmekanism eller i samarbete med statliga aktörer utan att äventyra Röda Korsets principer.
- 5.5. Om SHM eller FRK upptäcker ett behov av att begära internationell humanitär hjälp inom SHM:s ansvarsområde vid störningar och undantagsförhållanden ska begäran om hjälp beredas i samarbete och utan dröjsmål.

- 5.6. För att uppnå målen i punkt 5.3, 5.4 och 5.5 strävar SHM och FRK efter att tillsammans identifiera de behov av ändringar i bestämmelserna eller myndighetsförvaltningen som effektivt kan främja den humanitära verksamheten och röja eventuella hinder mot verksamheten. Om dessa förfaranden avtalas separat.

6. Genomförandet av den internationella humanitära rätten

- 6.1. FRK och SHM samarbetar och avtalar om åtgärder för att tillsammans och på egen hand förbättra kunskapen om den internationella humanitära rättens förpliktelser inom SHM:s förvaltningsområde.
- 6.2. FRK och SHM samarbetar för att förbättra kunskapen om de begränsningar i finsk lagstiftning och internationella fördrag som gäller användningen av internationellt skyddade symboler (såsom röda korset och symbolen för befolkningsskydd).

7. Samarbete kring utveckling, utbildning och övning

- 7.1. SHM och FRK samarbetar regelbundet kring övningar, utbildning och utveckling i anslutning till uppgifterna inom SHM:s förvaltningsområde. SHM och FRK bjuder in varandra till och deltar om möjligt i varandras beredskapsutbildningar och i regionala och nationella samt vid behov lokala beredskapsövningar.

8. Insamling och behandling av information samt delning av lägesbilder och behovsanalyser

- 8.1. SHM och FRK avtalar separat om ömsesidiga uttryckningsarrangemang och om att upprätthålla en lägesbild i störningssituationer.
- 8.2. Vid störningar och undantagsförhållanden samarbetar SHM och FRK nära för att analysera behoven av humanitär hjälp inom SHM:s ansvarsområde.
- 8.3. SHM och FRK upprätthåller lägesbedömningen enligt offentlighetslagen och den övriga tillämpliga lagstiftningen i störnings- och krissituationer. SHM ser till att FRK när det finns behov bjuds in till verksamheten i de av SHM och myndigheterna inom dess förvaltningsområde ledda läges- och samarbetsorganen som organiserar sig i samband med krissituationer.
- 8.4. I krissituationer samordnar SHM och FRK sin egen och sin gemensamma kommunikation för att uppnå målen för verksamheten i samarbetsprotokollet.
- 8.5. SHM bedömer från fall till fall om konfidentiell information kan delas till FRK:s funktionärer så att informationens konfidentialitet inte i krissituationer ska utgöra ett

hinder eller i onödan försvåra skyddet för människor, hjälpverksamheten eller den humanitära hjälpen.

8.6. SHM och FRK intygar att den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsens aktörer samlar in, förvarar och behandlar personuppgifter endast till den del det är förenligt med genomförandet av rörelsens humanitära mandat.

8.7. SHM och FRK strävar efter att var för sig och tillsammans säkerställa att personuppgifter i samarbetssituationer inte begärs eller används för ändamål som strider mot Röda Korsets syfte och principer enligt FRK-lagen och FRK-förordningen.

9. Kontakt i anslutning till samarbetsprotokollet och justering av samarbetsprotokollet

9.1. SHM och FRK sammanträder minst en gång per år för att utvärdera samarbetet och hur det kan utvecklas.

9.2. SHM och FRK kan tillsammans komma överens om att justera samarbetsprotokollet. Alla ändringar ska antecknas i det uppdaterade samarbetsprotokollet.

Det här samarbetsprotokollet ersätter SHM:s och FRK:s samarbetsprotokoll som uppdaterades den 9 april 2021 och det gäller tills vidare.

Helsingfors, 19.8.2024

Social- och hälsovårdsministeriet

Finlands Röda Kors

Sanni Grahn-Laasonen

Elli Aaltonen

minister för social trygghet

ordförande

Kaisa Juuso

Eero Rämö

social- och hälsovårdsminister

generalsekreterare

Veli-Mikko Niemi

kanslichef